

Comabella

Navàs

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Sector oest del terme municipal, parròquia de Sant Salvador de Torroella
Emplaçament	Ctra. C-55, al km. 53 sortida cap a St Salvador de Torroella. Seguir pista en direcció NW, passant per la masia de l'Obac i continuar en la mateixa direcció 1,5 km Trencall cap a l'oest (Fontetetes del Mas) i camí sud uns 500 m.
Alçada:	611

Coordenades:

Latitud:	41.87866
Longitud:	1.68603
UTM Est (X):	390973
UTM Nord (Y):	4637139

Classificació

Número de fitxa	08141 - 161
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Contemporani Popular
Segle	XIX-XX
Estat de conservació	Bo
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BPU
Observacions protecció:	Pla Especial Urbanístic de Protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Navàs (Bages), 2018. Núm. 54.EA. Valor arquitectònic/tipològic/artístic Pla Especial Urbanístic del Catàleg de Masies i Cases rurals en Sòl no urbanitzable de Navàs, aprovat el 2012, amb els núm. 106 i 107.
Data aprovació:	dc., 20/02/2019 - 12:00
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada

Titular: 08140A017000450000IQ

Fitxes associades:

Forn d'obra de Comabella

Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana

Data de registre de la dv., 26/02/2021 - 10:56

fitxa:

Descripció

Casa de pagès de dimensions força grans, o petita masia, que es troba molt ben emplaçada al damunt d'un altiplà amb excel·lents vistes. Consta d'un cos residencial de planta rectangular (amb planta baixa més un pis i golfes) el qual té adossats cossos més baixos a ambdós costats. El de la banda sud-oest, de dimensions considerables, inclou les tines i el celler. El cos principal és molt regular i ha estat construït en una sola fase, probablement al final del segle XVIII o començament del XIX. La façana, orientada vers el sud-est, s'estructura en base a tres eixos d'obertures no totalment simètrics. El portal és amb llinda i brancals de pedra, igual que la resta d'obertures. Les del primer pis tenen l'ampit treballat. Les tres finestres superiors han estat reformades en la recent rehabilitació. Els murs són de paredat comú, a pedra vista. Per la part posterior la casa s'assenta directament sobre la roca. L'interior, distribuït en tres crugies, ha conservat molt bé la tipologia tradicional.

Són interessants les instal·lacions vitivinícoles del cos de ponent, fruit d'una planificació ben acurada pròpia dels anys anteriors a l'arribada de la fil·loxera. La construcció aprofita un important desnivell del terreny, de manera que el celler, cobert amb volta de pedra, queda a la part baixa i és semisoterrani. A la part alta hi trobem 8 tines rectangulars que desemboquen al celler mitjançant quatre boixes, ja que les tines estan comunicades de dues en dues.

Uns metres al sud s'aixeca una construcció independent força gran que correspon a la pallissa i els corrals. És obra majoritàriament amb totxo i deu correspondre ja a finals del segle XIX o començaments del XX, amb ampliacions posteriors. En una zona propera hi ha tres cases més que tenen una pallissa de tipologia pràcticament idèntica, les quals devien ser fetes pel mateix mestre d'obres. Entre elles, la casa veïna de Fontelles del Mas, ja en terme de Cardona.

Observacions:

Inscripció en el cairó d'una tina: 1867

Informació facilitada pel propietari

Història

La masia de Comabella no apareix en els fogatges antics. Això i la seva tipologia constructiva ens fan pensar que, molt probablement, es va aixecar al final del segle XVIII o principis del XIX. És documentada per primera vegada a mitjans del segle XIX. En el cadastre de 1861 hi consta Comabella com a mas. En el nomenclàtor de masies de la província de Barcelona dels anys 1861-1862 apareix anomenada com "La Coma vella", i consta que és una "masia (casa de labor)", que estava situada a 10 km del nucli de l'Ajuntament de Castelladral. Tenia un edifici habitat constantment de dues plantes.

L'edifici està construït com a mínim en dues fases, i cap a mitjans del segle XIX es devia ampliar amb la construcció dels cossos laterals, que inclouen el celler. La pallissa tal vegada és una mica posterior. En

l'època prèvia a l'arribada de la fil·loxera la masia es va orientar molt específicament a la producció de vi, tal com ho demostren la implantació d'un sistema força ben planificat a les tines i el celler.

A començaments del segle XX la propietat era de Jaume Felipo Badia, i el 1920 la va heretar la seva filla, Maria Josepa Felipo Casals. El 1985 aquesta la va vendre a Santiago Ferrer Lari, de Manresa, que també tenia les cases de l'Obac i can Garrifes. Pels volts de 1994 la finca es va vendre a l'actual propietari i a una altra persona. L'actual propietari es va vendre l'Obac i es va quedar Comabella.

Bibliografia

CAIXAL, ÀLVAR; VILAMALA, Imma i altres (2018). *Pla Especial Urbanístic de protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Navàs (Bages)*. Ajuntament de Navàs. Fitxa 54.EA

CAPSADA, J.; DUARRI, C.; LLOBET, E. (2010). *La Grandària del Món. Entorn, història i imaginari de Palà de Torroella*. Edicions de l'Albí, Berga, p. 13-14, 100-102.

PIÑERO, J. (1994). *Inventari del Patrimoni Arquitectònic i Històric de Navàs*. Ajuntament de Navàs. Fitxa RU 45.

